

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præbendis & dignitatibus. Consilium CCXX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

consequentiam separatæ Ecclesiæ, non fuerit inducta separatio Custodiæ iam antea multo tempore separatæ, seu potius nunquam unitæ. Neque quicquam pro interesse Custodis de Bergeyck fundando facit, quod olim cum utriusque Ecclesiæ connexio ac unio staret, Custos matricis Ecclesiæ in administratione primi & ultimi sacramenti aliquid commodi soler perciperet: nam id tantum pro opera personali præstatur, non iure beneficii seu officij; quod inde colligitur, quod ante dictam separationem Ecclesiæ, non comparante Custode eodem Curato, nihil exigi poterat nomine Custodis; uti testes Actoris liquido deponunt. Ita ut cessante causa huius perceptionis, hoc est opera & ministerio, cessare quoque debeat emolumentum, l. *Eum qui intravit in primis & ibi Bare. & Tasi. De iureiur.* Et quamvis operæ subeunda occasio sit sit præcepta Custodi matricis Ecclesiæ; id tamen ad us eius referri non potest, sed tantum ad fortuitas obventiones. Et toto talo errat Actor, dum in separatione vel novâ erectione Ecclesiarum, etiam Custodis consensum requiri putat; id enim iure nusquam constitutum est, satisque est, si pro honore & prerogativa Ecclesiæ matricis seu illius Curato ex nova & separatâ Ecclesiâ per Episcopum aliquid reservetur. *Ad audientiam 1. & ibi gloss. & Panor. in fin. de Eccles. adf. vetus. & buff. in praxi benef. parte 1. sub titul. De erect. in curatum.* eum alioqui Episcopus etiam citra Curati consensum, & sine ea reservatione ex iusta causa separationem hanc facere possit, *Panor. in d. c. ad audientiam nu. 16. argumento Clement. 2. De rebus Eccles. non alien.* Sed super vacuo labore de hoc disputatur, cum, ut diximus, separatio nulla facta sit Custodiarum, quæ nunquam unitæ vel conjunctæ fuerunt. Eo itaque res recidit, nihil solidi esse, unde Actoris petitio sustineri aut probabilis effici possit; nihilque occurrere, cur Reus ab Actoris impetitione absolvi, & Actor Reo in omnibus expensis ambitiosæ litis condemnari non debeat.

De Præbendis & dignitatibus.

SYMMARIUM.

Collatio beneficii per turnum.

1. Collatio ad Capitulum pertinet singulorum non est.
2. Turnus non mutat collationis potestatem.
3. Expectativa ad collationem Capituli concessa extenditur ad turnarij collationem.
4. Collatori Ecclesiastico variare non licet in sua collatione.
5. Error communis ius facit.
6. Error communis ubi toleretur.
7. Collatio vltima inspicit debet.

CONSILIVM CCXX.

FACTI species pro parte honorandi Domini Rumoldi Raynerij sacre Theologiæ Licentiatii proposita, elegantem ac subtillem habet tractationem, quoad eum articulum, num collatio parochialis Ecclesiæ beatæ Mariæ Civitatis Mechliniensis per Venerabilem D. Antonium Couthout Archiepiscopalis Ecclesiæ Mechliniensis Canonicum, dicto Domino Rumoldo facta, rata & valida sit? Nam quam-

vis altiore indagine habeat, num verè commissus sit error in nuncupando Dominum Antonium ad turnum conferendi; hoc tamen verum est, præsupposito etiam huiusmodi errore, nihilo magis injustam aut invalidam esse huiusmodi collationem, quam idem Dominus Antonius in designato, & ex totius Capituli consensu deputato sibi turno fecit. † Constat equidem quod cum ad Collegium seu Capitulum aliquod pertinet alicujus beneficii collatio, singulorum Canonicoꝝ non sit collatio, sed omnium coniunctim; sic quod unus collatio sine alijs non valeat, *Panor. in c. Cum Ecclesia De elect. Sed quia facilis & proclivis est inter multos dissensio, l. Item si unus §. principaliter De recep. arbitr. obtinuit quod Capitula ex statuto vel consuetudine vicarium deligant, qui vice totius Capituli conferat, Philip. Francus in c. fin. nu. 1. De præben. lib. 6. aut turnum constituent, quod singuli Canonici per ordinem & singulas septimanas aut menses conferant, d. c. fin. & ibi Francus nu. 3. in fine c. Cum in illis eod. tit. lib. 6. ** quo quidem casu etiam si vicarius vel Canonicus hebdomadarius conferat, collatio tamen non dicitur esse illius Canonici, in cuius turnum cadit vacans beneficium, sed totius Capituli; quasi turnarius seu hebdomadarius Collator vice & ex mandato Capituli conferat. † Indeque est, quod si expectativa gratia alicui concessa sit ad collationem alicujus Capituli, vigore ejusdem acceptari possit beneficium vacans ad collationem turnarij seu hebdomadarij, quia ad turnarium pertinet non proprio nomine, sed contemplatione & vice Capituli, d. c. fin. & ibi Domin. nu. 7. & Francus, nota decis. 119. Nota quod ubi aliquis, alias est 4. sub tit. De concess. præben. in antiquis. Sic quod huiusmodi ius hebdomadale seu turni sit variabile ad nutum Capituli; possitque etiam per alios de mandato Capituli exerceri, Domin. d. nu. 7. ideoque oporteat magis inspicere mandatum, ordinationem, seu deputationem Capituli, quam ipsius hebdomadarij.

Quo constituto, dicimus errorem, qui D. Antonio hebdomadario obijcitur, quasi non ipse, sed alius hebdomadarius pronuntiari debuisset, dicto M. Rumoldo nihil obesse: ob id, quod collationem habere censeatur ipsius totius Capituli, factam & explicatam per dictum D. Antonium, velut instrumentum ex speciali mandato & jussu ipsius Capituli, per dictam pronuntiationem more solito in pleno Collegio dato & facto. Ita ut verissimum sit, Capitulum semel contulisse, & nominando alium hebdomadarium, non potuisse hunc utiliter alteri conferre; * quia post collationem variare Collatori & præsentatori Ecclesiastico non licet, & nequidem ante collationem admissam vel confirmatam per Canonicam institutionem, c. Cum autem & ibi Panor. de iure patron. Cardin. in Clem. de supplen. neglig. prælat. Ioan. Monachi in d. c. fin. nu. 6. de præben. lib. 6. Quod tanto potentius obtinere debet; ob id, quod nihil curandum sit, quem Capitulum ad collationes occurrentes faciendas nominaverit, sive Canonicus fuerit, sive non, *Doct. in d. c. fin. quia debet sibi Capitulum imputare, quod in nominando & pronuntiando turnarium seu hebdomadarium er-*

rave-

ra verit; præsertim cum per hunc idoneo facta sit collatio, & communis omnium Capitularium opinio ea in parte ius faciat, & erroris effectum detergat. *l. Barbarius. d. de officio prætorum*, potissimum quia error antiquiorem causam habere dicatur, hoc est non nunc primum in persona D. Antonij, sed calculo repetito retrorsum in antecedente undecimo mense, in quo dicitur error commissus, & ad hanc pronuntiationem seu ordinationem D. Antonij continuatus, ac nunc primum ex occasione huius litis, atque nimia Domini Decani hanc collationem subvertere studentis, diligentia ac scrupulositate detectus; ita quod error propriè dici non possit subesse in dicto novissimo D. Antonij turno, sed si quis fuerit, is constituendus sit in illo, in cuius persona ab hinc undecimo mense erratum fuit, qui huic collationi obesse non debet; ⁵ quia continua aliorum hebdomadariorum institutio per tot sequentes hebdomadas sine alio errore deterius omnino est; sic ut error communis omnium Capitulariorum nemine unquam contradicente ius legerit, *Panor. in c. Consultationibus de iure patronat.* exercitè potissimum possessione virtute huiusmodi pronuntiationis non tantum per eos, qui simili errore medio tempore nominati & pronuntiati hebdomadarij contulerunt, verum etiam per eundem hunc Dominum Antonium, qui ex tribus beneficiis vacantibus per obitum Domini Agidij leight in dicta Ecclesia vacantibus duas Capellanas ante Collationem de dicta parochiali Ecclesia iusto intervallo antea fecerat; quas collationes dictum Capitulum admisit, & institutione confirmavit: sic quod admittenda quoque sit prædicta sublequens collatio de dicta parochiali Ecclesia virtute eiusdem turni facta; ⁶ non obstante dicto errore non proximo aut propinquo, sed remoto, causante (si quis fuit) non simplicem, sed communem errorem, qui in his, quæ non privato, sed publico seu alieno nomine geruntur, facilius toleratur, *Cardin. in d. Clem. vers. ad prioratus nu. 10.*

⁷ Atque inde est, quod si quis ad collationem seu præsentationem alicuius, qui credebatur patronus licet erronee, institutus fuerit occurrente vacatione novâ, si idem putativus patronus denuò contulerit, admittendus omnino & instituendus sit secundus collatarius, propter præcedentem juris conferendi possessionem, *d. c. consultationibus & ibi Panor. nu. 3. Nicol. Everardi præf. consil. 132.* Sic ut in proposito casu ex conjunctione multorum sustineri omnino debeat hæc præfati D. Antonij collatio, & ex alterius turni assignatione, post collationem facta nullatenus revocari; videlicet quia hic error, si quis sit, ab antiquo causam trahat, & per multas continuationes sit deterius & obliteratus; quia communis sit; quia non ratione juris sui, sed nomine Capituli hanc collationem D. Antonius fecerit; quia ex hoc suo errore nullum lucrum feriat aut sentire possit; & denique quia non tantum putativus hebdomadarius seu turnarius fuerit, verum etiam in possessione virtute eiusdem turni conferendi, *Card. d. nu. 10 Panor. in c. Consultationibus.*

De Præbendis & dignitatibus.

S V M M A R I V M.

Turni consumpti in collationibus beneficiorum.

1. Pontifex præcedenti sua provisioni derogare non censetur.
2. Vices alterius nemo occupare debet.
3. Nominatio collatoris manus ligat.
4. Collatio in præiudicium provisionis Papalis est nulla.
5. Clausula decreti irritantis etiam ignorantes ligat.
6. Resignatio in favorem facta in manibus Papæ, compellit resignantem ex causa compersionis.
7. Collator vacare non dicitur quod libere non vacat.

CONSILIVM CCXXI.

CAPELLANIA quædam in fundatione, statuto, vel consuetudine pertinet ad alternativam vicissitudinariamque collationem Domini temporalis loci pro una, & Capituli pro altera vicibus, & per certa concordata Domine Margarete Comitisse Flandriæ ante ducentos annos constitutum fuit, quod quoties Pontifex liberè alicui confert in turno Capituli, huiusmodi collatio consumatur turno & vices Capituli. Novissima collatione occurrente turnus fuit Domini temporalis, qui de ea Capellania providit eidam Hugoni. Hic Hugo deinde eam resignavit in manibus Papæ in favorem eiusdem D. Meurchini, qui D. Meurchinus ulterius eam permutavit cum Laurentio Lotio. Inde occurrente vacatione per mortem dicti Laurentij in his partibus defuncti Capitulum contendens suas esse in conferendo vices contulit istam Capellaniam Ioanni Morellis; Dominus verò temporalis contulit eandem D. Iacobo Charlier; concurrunt nominatus per Universitatem Lovaniensem; concurrunt & alius quartus, cui Per Pontificem Capellania collata est.

Quæritur quis hic sit potior? Paucis respondetur, quartum ne colorem quidem juris alicuius habere; quia semper eum vincit vel nominatus, si vices Capituli fuerint, * ob id, quod nominatus etiam nitatur gratiâ Apostolicâ, & quidem anteriore, cui non præsumitur Pontifex derogare voluisse, *c. Ex tuarum de author. & vsu patry.* vel præsentatus per temporalem Dominum, propter ius patronatus laicale, cui etiam Papa non derogavit, nec derogare voluisse præsumitur, *c. 2. & ibi not. de præben. lib. 6.* Is quoque qui à Capitulo collationem ordinariam habet iure destituitur.

Nam si vices conferendi fuerint in turno Domini temporalis, nulla est collatio Capituli; quia nemo in ius aut vices alterius manum mittere debet, *l. Vnicuique c. de prox. sacror. scrip. lib. 12. Angelus consil. 111.* Ordo consuetudinis: fin verò Capituli fuerint vices, semper potior est nominati conditio, propterea quod manus Capituli, ad cuius collationem nominatio facta est, per nominationem ligata fuerint, & nulla alteri quam nominato acceptanti pro ea vice, conferre poterit. * Sic quod ista collatio in præiudicium reservationis Papalis omnino fuerit nulla, *c. si beneficiis*